

man forudsætter, at den bedste Mening har ligget i Ens Ord; gjør man ikke det, maa jeg rent ud sige: Saa Gud hjælpe os allesammen; thi selv det ærede Medlem for Kjøbenhavns 5te Valgkreds (Bille) vil da somme tilføje: Jeg kalder det den unaturligste af alle Forklaringer af en Mands Ord, at man paa Forhaand griber en Forklaring, der absolut maa fælde ham. Jeg troede dog, at det fra det juridiske Standpunkt altid var Hovedsagen at faae den rette Forstaaelse, at faae den rene og klare Sandhed frem, naar den lader sig bringe frem, men naar den ikke lader sig bringe frem, maa man altid vælge den mildeste Fortolkning, fordi den er den menneskeligste. Men dette gjør det ærede Medlem ikke, han griber paa Forhaand den mest inhærende (Ufnydelse), den mest beskylvende Forklaring, han kan finde. Det kan godt være, at Udtrykket ikke var heldigt, men det gjør ikke noget til Sagen. — Jeg skal gjøre et Par Bemærkninger til det ærede Medlem for Thisted Amts 2den Valgkreds (Sagd), som har den lykkelige Egenkab at have et originalt Syn paa enhver Sag. Det ærede Medlem sagde, at han ikke kunde forstaa, at Folkethinget vilde give sig af med den Slags Smaating, som denne Forespørgsel indeholder. Nu vel, mine Herrer, dersom den høitærede Regjering har faaet noget Dementi, hvis Lige jeg aldrig har hørt Mage til, saa har det ærede Medlem for Thisted Amts 2den Valgkreds givet det. Thi hvem har gjort denne Sag til et stort Numer? (Munterhed). Ja, jeg skal svare paa det, dersom de ærede Medlemmer ville give sig Tid til at høre derpaa. Hvem har sat den høieste Statsmagt i Bevægelse for dette Spørgsmaal? Hvem har bragt dette Spørgsmaal ind i Statsraadet, eller i alt Fald i Ministerraadet? Thi Regjeringen har som saadan vedkjendt sig at have taget denne Sag under Behandling. Det ærede Medlem har kaldt dette Spørgsmaal Smaating og forundret sig over, at det kunde blive behandlet her i Thinget; men det ærede Medlem husker ikke paa, at det var behandlet i Regjeringen i Forveien. Jeg vil villig indrømme over for det ærede Medlem for Thisted Amts 2den Valgkreds, at fra Begyndelsen af var denne Sag saa lille, at den virkelig ikke var værd at spille en Pensfuld Væsk paa; men jeg kan ikke negte, at, naar den høitærede Regjering sætter sig i Bevægelse for den og bringer en saadan Sag — Forklaringen af et enkelt Udtryk i en Staaftale — for i Statsraadet eller i alt Fald i Ministerraadet og gjør det til Gjenstand for Regjeringens Overvejelser og Regjeringshandling, saa er den ikke længere lille, saa er den vorret op og bleven maasse endog saa til et Statspørgsmaal (Ufnydelse). Ja, det er aabenbart, at det er dette, man har tænkt, at det var; det er aabenbart, at, naar man ikke havde troet, at Hans Majestæt Kongens Stilling og Værdighed var i Fare for at blive besudlet af flette og onde Ord, saa

havde man ikke gjort denne Sag til Gjenstand for en saadan Drøftelse og en saadan Handlemaade. Man har aabenbart fra Regjeringens Side lagt en meget stor Betydning i disse Ord. Det ærede Medlem for Thisted Amts 2den Valgkreds maa virkelig undskylde, at, uagtet vi ikke i alle Henseender kunne følge den ærede Regjering, saa følge vi hellere den, naar den gjør et stort Numer ud af en Sag, end vi følge det ærede Medlem for Thisted Amts 2den Valgkreds. Jeg skal nu med saa Ord forklare min Stilling til selve Spørgsmaalet og til den indbragte Dagsorden. Jeg kan ikke erkjende, at der har været gyldige og tilstrækkelige Grunde for Regjeringen til at sætte sig i Bevægelse i Anledning af den foreliggende Sag. Jeg kan ikke erkjende det for utvivlsomt, at disse Ord ere brugte i nogen som helst fornærmelig Hensigt, Forbindelse eller Tone. Det fremgaar ikke. Jeg kan ikke erkjende, at den Fremfærd over for Lærer Andersen — jeg havde ønsket, at det ingen Lærer havde været, men en anden underordnet Embedsmand — har været som Kultusministeren udtrykker sig, lempelig, human og mild. Jeg kan ikke erkjende, at denne Sag er tilstrækkelig undersøgt. Jeg kan ikke erkjende, at i en politisk Sag skal det være tilstrækkeligt til at fælde en Mand, at man har afhørt 6 af hans Modstandere, som frivillig meldte sig til Forhør. Man har sagt, at Politiet har søgt Oplysninger; men Politiet har selvfølgelig henvendt sig til de Folk, som det vidste havde bragt Sagen i Gang, og disse Folk have frivillig afgivet disse Vidnesbyrd. Der er ikke, saa vidt mig bekjendt, tilkaldt et eneste efter Loven uvilligt Vidne i Sagen. Jeg kan ikke erkjende, at denne Fremfærd er, som den bør være, naar Sagen skal opløses. Jeg vil erkjende, at man meget godt kunde lade være at føre Vidner — thi man kunde lade være at gjøre Sagen offentlig, saa kunde man undgå Vidner, — men vil man føre Vidner, hvorfor da ikke saadanne Vidner, at det fra anden Side nødvendig maa erkjendes, at der ikke kan være nogen Partifflighed tilstede? Jeg tror ikke, at der er nogen Partifflighed tilstede, navnlig fra den ærede Kultusministers Side. Jeg tror, at Hensigten har været den redeligste og bedste, som jeg overhovedet tror om alle Mennesker, det Redeligste og Bedste, men jeg tror ikke, at de Former, man har brugt, ere betryggende for det Offentlige. Jeg kan ikke erkjende dette. Jeg kan ikke erkjende, at Rettesættelsen var fortjent. Jeg kan ikke erkjende hverken det Fornærmelige eller det Ufømmelige eller en Gang noget Feilagtigt i de brugte Udtryk. Selve Udtrykket er ligesaa ufnydeligt som ethvert andet Udtryk. Man kan bruge visse Ord meget fornærmeligt. Man kan bruge saadanne Ord som Mand eller Menneske, paa en saadan Maade, at de blive fornærmelige. Men det vilde være for stærkt at sige, at disse Ord, saa snart de anvendes, ere fornærmelige, saa maatte